

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2021/0346

Saken gjelder Stiftelsesklagenemndas avgjørelse av klage av 30. mars 2020 fra A, B og C (heretter klagerne) på Stiftelsestilsynets vedtak av 28. februar 2020. I vedtaket godkjente Stiftelsestilsynet søknad om vedtektsendring fra Stiftelsen Kong Oscars Minde av 15. mars 2019.

Spørsmålet i klagesaken er om vilkårene for omdanning og lovens krav til omdanningsvedtakets innhold etter stiftelsesloven §§ 46 og 47 er oppfylt.

1 Stiftelsesklagenemndas kompetanse og sammensetning

Stiftelsesklagenemndas kompetanse er fastsatt i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 7a. Etter bestemmelsen avgjør Stiftelsesklagenemnda klager på enkeltvedtak som er fattet av Stiftelsestilsynet i medhold av blant annet stiftelsesloven.

Stiftelsesklagenemnda kan prøve alle sider av saken, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34. Klagen er fremsatt i rett tid og vilkårene for å behandle klagen er til stede, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 32.

Lederen Gudmund Knudsen og medlemmene Kamilla Silseth og Henning Sollid deltok i behandlingen og avgjørelsen av klagen i Stiftelsesklagenemnda.

2 Sakens bakgrunn i hovedtrekk

Stiftelsen Kong Oscars Minde er en stiftelse med røtter tilbake til midten av 1800-tallet. Stiftelsens formål framgår av vedtektene § 2 som lyder slik:

"Stiftelsen er en alminnelig stiftelse som ikke har næring som sitt formål. Stiftelsen eier eiendommen Oscarsgt. 90 i Oslo kommune, eiendommen består av tjuefem leiligheter og fire hybler, samt lokaler som er i bruk til næring.

Stiftelsens formål er omsorg gjennom å stille til disposisjon leiligheter for ugifte, enslige barnløse kvinner, fortrinnsvis hjemmehørende i Oslo, i deres eldre år. Stiftelsens overordnede mål ansees ikke å være av økonomisk karakter, slik det er fastsatt i brev fra Justisdepartementet av 19 mars 1998."

Stiftelsestilsynet åpnet tilsyn hos stiftelsen i 2013. Det kom da fram at stiftelsens dagjeldende vedtekter inneholdt bestemmelser som var i strid med stiftelsesloven. Stiftelsen ble derfor bedt om å utarbeide nye vedtekter i tråd med stiftelseslovens regler.

Stiftelsens styre søkte om endring av vedtektene 24. februar 2014. Stiftelsestilsynet godkjente søknad i vedtak av 11. juli 2014. Vedtaket ble påklaget 1. august 2014. Stiftelsesklagenemnda traff 18. desember 2017 slikt vedtak i klagesaken:

"1. Stiftelsestilsynets vedtak av 11. juli 2014 for den del som gjelder godkjenning av endring av vedtektene §§ 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 og 15 opprettholdes.

2. Stiftelsestilsynets vedtak av 11. juli 2014 for den del som gjelder godkjenning av endring av vedtektene §§ 9, 10 og 14 oppheves."

Grunnen til at Stiftelsesklagenemnda opphevet tilsynets vedtak om å godkjenne endringene i vedtektene §§ 9, 10 og 14 var i korthet at ved de foreslåtte vedtektsendringene ble valgmyndigheten til styret, bortsett fra en beboerrepresentant, overført til styret selv som dermed ble selvsupplerende. Tidligere hadde beboerne direkte innflytelse på styrevalget gjennom den daværende generalforsamlingen. Stiftelsesklagenemnda mente at en slik endring ikke var i samsvar med vilkårene for omdanning i stiftelsesloven § 46 første ledd, jf. vilkåret i loven § 46 første ledd bokstav d) som nemnda mente var den relevante bestemmelsen. I klagenemndas vedtak heter det ellers «*Styret forutsettes å utarbeide nye vedtekter på dette punkt som ivaretar beboerinnflytelsen og som ligger innenfor rammen av stiftelsesloven*»

Som en følge av Stiftelsesklagenemndas vedtak søkte stiftelsen 15. mars 2019 på ny Stiftelsestilsynet om godkjenning av vedtektsendringer. Det ble her søkt om presiseringer av vedtektene §§ 2, 4, 5, 7, 11 og 13 og endring av bestemmelsene i §§ 9, 10 og 14. I tillegg søkte stiftelsen om godkjenning av en ny bestemmelse i § 12. De sistnevnte vedtektsbestemmelsene lyder slik før vedtektsendringene det er søkt om:

§ 9 STIFTELSENS ORGANER

Stiftelsen har tre organer; generalforsamlingen, styret og valgkomiteen.

Styret er stiftelsens høyeste organ og treffer endelig avgjørelse i alle saker som ikke etter statuttene er lagt til generalforsamlingen.

Generalforsamlingen består av alle medlemmene i selskapet. Innmelding i selskapet er kun åpen for ugifte barnløse damer inntil fylte 70 år. Hjemmehørende i Oslo har fortrinnsrett. Innmelding i selskapet skal skje personlig og ved innmelding betales en innmeldingsavgift, jfr. § 5.

Valgkomiteen innstiller styremedlemmer direkte overfor generalforsamlingen.

§ 10 STYRETS OG VALGKOMITEENS SAMMENSETNING

Stiftelsens anliggender ivaretas av et styre som treffer endelig avgjørelse i alle saker som i disse statutter ikke uttrykkelig er henlagt til annen myndighet. Stiftelsens styre er identisk med selskapets styre.

Styret består av 5 personer; 2 damer og 2 herrer i tillegg til beboernes representant. Disse velges av medlemmene på generalforsamlingen til selskapet.

Styrets medlemmer velges for 2 år. Av styrets eksterne medlemmer er 2 på valg hvert år. Styremedlemmer kan gjenvelges.

På generalforsamlingen i selskapet velges dessuten hvert år 3 suppleanter; 1 dame og 1 herre, samt én velges blant stiftelsens beboere. Suppleantene velges som første, andre og tredje suppleant, og trer inn i styret ved behov i samme rekkefølge som de er valgt.

Styret velger selv sin leder og nestleder.

Valgkomiteen består av tre beboere. Valgkomiteens medlemmer velges for to år ad gangen.

§ 14 GENERALFORSAMLING

Generalforsamling holdes hvert år innen utgangen av april. Generalforsamlingen bekjentgjøres minst 4 uker i forveien og innkallingen sendes ut 2 uker før generalforsamling.

Alle beboere og øvrige medlemmer skal ha skriftlig innkalling. Forslag må innsendes minst 3 uker før generalforsamlingen. På generalforsamlingen skal behandles:

- 1. Redegjørelse fra styret om stiftelsens virksomhet i det foreløpne år.*
- 2. Avgi uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd.*
- 3. Fremleggelse av styrets planer og budsjett for inneværende år.*
- 4. Valg i overensstemmelse med statuttens § 9.*
- 5. Valg av stiftelsens revisor.*
- 6. Valg av valgkomite. Valgkomiteen skal bestå av 3 personer valgt blant beboerne.*
- 7. Vedtektsendringer etter forslag fra styret.*
- 8. Avgi uttalelse om andre spørsmål vedrørende selskapets drift.*

Generalforsamlingen avgjør de foreliggende saker ved simpelt flertall blant de fremmøtte stemmeberettigede.

Avstemmingen skjer pro og kontra ved håndsopprekning eller skriftlig dersom noen krever det. Medlemmer kan ved generalforsamlingen la seg representere ved fullmakt

De gjengitte bestemmelsene er søkt endret slik:

§ 9 Stiftelsens organer

Stiftelsen har tre organer; styret, valgkomiteen og årsmøtet.

Styret er stiftelsens øverste organ og treffer endelig avgjørelse i alle saker som ikke er lagt til valgkomiteen.

Valgkomiteen velger stiftelsens styre.

Årsmøtet i stiftelsen består av beboerne.

§ 10 Styrets og valgkomiteens sammensetning

Stiftelsens anliggender ivaretas av et styre som treffer endelig avgjørelse i alle saker som i disse vedtekter ikke uttrykkelig er henlagt til annen myndighet.

Styret består av fem personer; to kvinner og to menn i tillegg til beboernes representant.

Styret velges av valgkomiteen med unntak av beoerrepresentanten, som velges av årsmøtet, jfr. § 14.

Styrets medlemmer velges for fire år av gangen. Av styrets eksterne medlemmer er to på valg annet hvert år. Styremedlemmer kan gjenvelges.

Styret velger selv sin leder og nestleder.

Valgkomiteen består av fem medlemmer hvorav tre er beboere og to er styremedlemmer.

Beoerrepresentantene velges av årsmøtet mens styrerepresentantene er styreleder og styrets nestleder. Valgkomiteens medlemmer velges for 4 år av gangen.

§ 14 Årsmøte

Årsmøte i stiftelsen, som består av beboerne, holdes hvert år innen utgangen av april. Bekjentgjøring av årsmøtet skjer minst fire uker før det finner sted. Innkalling og sakspapirer sendes ut minst to uker før årsmøtet finner sted. Alle beboerne skal ha skriftlig innkalling. Forslag til saker må innsendes minst tre uker før årsmøtet. På årsmøtet skal følgende behandles:

- 1. Redegjørelse fra styret om stiftelsens virksomhet i det forløpne år.*
- 2. Avgi uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd.*
- 3. Fremleggelse av styrets planer og budsjett for inneværende år.*
- 4. Valg i overensstemmelse med § 9, og § 10.*
- 5. Avgi uttalelse om vedtektsendringer etter forslag fra styret.*
- 6. Avgi uttalelse om andre spørsmål vedrørende stiftelsens drift.*
- 7. På årsmøtet velger beboerne beboernes representant til styret.*
- 8. Årsmøtet velger hvert fjerde år representanter til valgkomiteen.*

Den foreslåtte nye § 12 lyder slik:

§ 12 Styrets myndighet og ansvar

Styret er stiftelsens øverste organ og treffer endelig avgjørelse i alle saker. Forvaltningen av stiftelsen hører under styret, herunder valg av revisor.

Styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas ved at tildeling av leiligheter foretas i samsvar med vedtektene. Styret skal påse at formuesforvaltning og regnskapsførsel er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret ansetter daglig leder til å forestå driften, jfr. Stiftelsesloven. §31, §34 og §35.

For klagesaken er det særlig disse endringene som er av betydning:

- Valgmyndigheten til styret er flyttet fra generalforsamlingen (årsmøtet) til valgkomiteen. Valgkomiteen velges av årsmøtet som består av beboerne.
- Myndigheten til å endre vedtektene (omdanningsmyndigheten) er flyttet fra generalforsamlingen (årsmøtet) til styret.
- Valg av revisor er flyttet fra generalforsamlingen (årsmøtet) til styret.

I tillegg til de fire gjengitte vedtektsbestemmelsene, er det søkt om en rekke endringer av mer administrativ karakter. Klagesaken gjelder ikke disse.

I tilknytning til stiftelsens søknad 15. mars 2019, ble det 21. november 2018 holdt et beboermøte i Oscarsgate 90 der beboerne behandlet styrets forslag til vedtektsendringer. 15 av totalt 25 beboere var representert i møtet. Det er framlagt referat fra møtet som viser at det var enkelte kommentarer til forslaget, men referatet må oppfattes slik at styrets forslag til vedtektsendringer fikk alminnelig tilslutning fra de frammøtte.

I e-post 17. september 2019 ba Stiftelsestilsynet stiftelsens styre om å innhente en nærmere begrunnelse for forslaget til vedtektsendringer fra beboerne. Det ble derfor holdt et nytt beboermøte 5. desember 2019. Styret hadde før møtet sendt ut forslag til begrunnelse. I møtet stemte syv av ti fremmøtte for styrets begrunnelse for forslaget til vedtektsendringer.

I den vedtatte begrunnelsen heter det blant annet.

«Beboerne peker først på at de tidligere har akseptert/vedtatt at styret skulle være selvoppnevnte. Betenkelighetene med styrets utvidede fullmakter har således fra de aller fleste beboerne vært meget begrensede idet man har sett på styrets «nye» posisjon som blant annet effektivisering av driften. Beboerne peker også på at den modellen som man hadde tidligere innbød til konflikter og uforholdsmessig mye utskifting av styremedlemmer.

Beboerne anfører videre at Stiftelsen Kong Oscars Minde er meget gammel (fra 1854) og at man den gang, men ikke nå, hadde en forening "Selskapet til omsorg for eldre ugifte kvinner", som parallelt med beboerne og styret hadde direkte innflytelse. Når foreningen ble avviklet ble den avgjørende innflytelsen alene igjen hos beboerne. Beboerne, som i utgangspunktet er ordinære leietagere, ville således etter gjeldende vedtekter, da foreningen ble avviklet, styrke sin posisjon således at de tilnærmet suverent rådet over stiftelsen, noe som i hvert fall ikke har vært forutsetningen. Ved vedtektene som nå er oversendt Stiftelsestilsynet modereres beboernes innflytelse, men likevel ikke mer enn at beboerne fremdeles har avgjørende innflytelse. Beboerne er først og fremst interessert i en stabil og trygg styring av stiftelsen og det forutsetter at styret har reell innflytelse og at styremedlemmene kan påregne å sitte trygt i styreperioden forutsatt at styrearbeidet utføres tilfredsstillende. Beboerne anfører dessuten at det for stiftelser i dag er annerledes og betydelige bedre tilsynsordninger og lovverk enn tidligere og at faren ved å moderere beboernes innflytelse er ikke eksisterende.

Avgjørelse om vedtektsendringer (omdanningskompetanse) ønskes lagt til styret etter forutgående uttalelse fra årsmøtet. Årsmøtet ønsker ikke denne kompetansen.»

Stiftelsestilsynet traff deretter 28. februar 2020 vedtak der det godkjente endringene i stiftelsens vedtekter i samsvar med stiftelsens søknad av 15. mars 2019.

Klagerne påklaget vedtaket 30. mars 2020. Stiftelsestilsynet har vurdert saken på nytt, men har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak av 28. februar 2020. Saken ble oversendt Stiftelsesklagenemnda ved innstilling av 10. februar 2021. Klagerne innga merknader til Stiftelsestilsynets innstilling i e-post og brev av 8. mars 2021.

Nemndsmøte i saken ble avholdt som Teams-konferanse 23. juni 2021.

3 Stiftelsestilsynets vedtak

Vedtaket av 28. februar 2020 lyder:

1. *Stiftelsestilsynet godkjenner endringene av §§ 2, 4-5, 7, 9-13 (som nå består av §§ 1-15) I vedtektene til Stiftelsen Kong Oscars Minde, org. nr. 840 398 412.*
2. *Vedtektene registreres i Stiftelsesregisteret.*

Stiftelsestilsynet legger til grunn at de vedtektsendringene det er søkt om ikke gjelder formålet med stiftelsen, men at endringene likevel gjelder bestemmelser som det må antas at oppretteren har lagt vesentlig vekt på.

Stiftelsestilsynet mener at uavhengig av hva som er årsaken til at stiftelsens beboere ikke ønsker å ha direkte valg på styremedlemmer eller myndighet til å omdanne stiftelsen, så er det klart at beboerne ikke kan påtvinges denne myndigheten. Etter en konkret helhetsvurdering finner Stiftelsestilsynet at stiftelsens någjeldende vedtekter §§ 9-10 og 14 ikke lar seg etterleve, og at vilkåret i stiftelsesloven § 46 bokstav a er oppfylt.

Stiftelsestilsynet går så over til å vurdere hvorvidt de foreslåtte endringene så langt som mulig er tilpasset det opprinnelige formålet eller det siktemål som det må antas at lå til grunn for bestemmelsene jf. stiftelsesloven § 47.

Stiftelsestilsynet legger til grunn at etter de foreslåtte vedtektsendringene blir årsmøtets oppgave å velge representanter til en valgkomite som skal finne fram til og velge nye styremedlemmer. Denne endringen ivaretar beboerinnflytelsen selv om det ikke er årsmøtet som direkte velger styremedlemmene. Stiftelsestilsynet legger derfor til grunn at denne endringen ikke går lenger enn nødvendig jf. stiftelsesloven § 47.

Stiftelsestilsynet legger også til grunn at selv om beboerne gjennom generalforsamlingen ikke lenger har omdanningsmyndighet, så vil de likevel ha anledning til å uttale seg i alle omdanningssaker. Stiftelsestilsynet skal uansett vurdere alle synspunkter i en omdanningssak. Dette innebærer at kontrollfunksjonen likevel er ivaretatt. Stiftelsestilsynet legger til grunn at vedtektsendringen så langt som mulig er tilpasset det opprinnelige formål, og at omdanningen ikke går lenger enn nødvendig.

Når det gjelder klagerens anførsel om at revisor er generalforsamlingens representant peker Stiftelsestilsynet på at revisors plikter overfor stiftelsen følger av stiftelsesloven § 44. Uavhengig av hvem som velger revisor, så er det et krav til uavhengighet og objektivitet jf. revisorloven § 1-2.

4 Klagernes anførsler

Klagerne gjør i korthet gjeldende:

- Det var liten oppslutning på årsmøtet/generalforsamlingen som vedtok endringene, og minimal og feilaktig informasjon til beboerne.
- Klagerne er uenig i at vilkårene for omdanning er oppfylt jf. stiftelsesloven § 46.
 - Omdanningsmyndigheten kan ikke overføres fra generalforsamlingen til styret.
 - Beboerinnflytelsen er ikke ivaretatt ved valg av nye styremedlemmer.
 - Klagerne er uenig i at valg av revisor kan overføres fra generalforsamlingen/årsmøte til styret.
- Alle historiske dokument fulgte ikke med da Stiftelsesklagenemnda behandlet saken i 2017, og dette har betydning for de siste endringene av vedtektene.
- Dersom styret skal ha honorar for styrearbeidet, så bør dette gå gjennom generalforsamlingen.

5 Stiftelsestilsynets innstilling i klagesaken

Stiftelsestilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket, og viser til vedtaket av 28. februar 2020. Stiftelsestilsynet viser i tillegg til følgende:

- Referat fra beboermøtet 21. november 2018 viser at et flertall av beboere var tilstede (15/25), og at flertallet stemte for styrets forslag til vedtektsendring. I tillegg til dette ble det avholdt et nytt beboermøte 5. desember 2019 for å bli enig om begrunnelse. På sistnevnte møte 10 av 25 beboere, og et flertall av de fremmøtte (7/10) stemte for styrets forslag til begrunnelse.
- Klagerne har ikke fremlagt informasjon på at styret har gitt mangelfull informasjon til beboerne. Klagerne var også representert på møtene og hadde anledning til å ta opp temaet da. Det vises også til at stiftelsens styre er uenig i klagers beskrivelse.
- Stiftelsestilsynet finner ikke grunn til å gå inn på hvorvidt generalforsamlingen/beboerne allerede i 2010/2011 hadde interesse/ønske om å bidra aktivt inn som organ i stiftelsen. Det avgjørende er at flertallet av dagens beboere ikke ønsker omdanningskompetanse, noe som er en forutsetning for en slik myndighet. De beboere som har en slik interesse vil kunne velges inn i styret og slik ha innflytelse.
- Stiftelsesklagenemnda hadde alle relevante historiske dokument tilgjengelig ved gjennomgang av saken i 2017. Klagerne bruker mye tid på en enkeltuttalelse i nemndas vedtak der følgende fremgår:

«Det fremgår for øvrig at direksjonen (styret) velger tre damer, og at styret selv supplerer ved avgang.»

Stiftelsestilsynet kan imidlertid ikke se at denne eventuelle feilen har betydning for saken. Stiftelsestilsynet har forholdt seg til vedtektene som ble godkjent i 2011, og de bestemmelsene som ble omgjort i vedtektene fra 2014. Det er ikke gått inn på tidligere vedtektsendringer, eksempelvis vedtektsendring i 1997.

- Fastsettelse av styrehonorar var ikke en del av vedtaket av 28. februar 2020, det antas dermed at dette faller utenfor rammen av klagen. Det gjøres imidlertid oppmerksom på at stiftelsesloven § 40 stiller krav om at et evt. styrehonorar skal stå i rimelig forhold til arbeidet og ansvaret som følger med styrevervet.

6 Klagerens merknader til innstillingen

Slik Stiftelsesklagenemnda oppfatter det kan klagerens merknader til innstillingen i det vesentlige oppsummeres slik:

- På beboermøte 21. november 2018 hadde ikke nyinnflyttede beboere fått gjeldende vedtekter av styret. Det er også styret som skal bevise at de har gitt tilstrekkelig informasjon på møtet, og i forkant. Styret har også arbeidet videre med vedtektene etter beboermøtet, og vedtok selv vedtektene på et internt styremøte. Det beboermøtet godtok var språklige formuleringer av vedtektene, ikke vedtektenes innhold. På denne bakgrunn ble ikke vedtektene godkjent på beboermøte 21. november 2018. Det er bare syv damer som har godkjent vedtektsendringene (beboermøte 5. desember 2019), og dette skjedde uten relevant informasjon og med et ferdig forslag til vedtekter. Dette

grenser til manipulasjon. Klagerne sitt eget referat viser at deres protester ble klubbet ned, og det bemerkes at ingen fra mindretallet har skrevet under møteprotokollen.

- Når klagerne ble gjort kjent med de gamle vedtekter fra 1854 og 1858 ble disse oversendt til styret som dermed var kjent med disse da det siste forslag til vedtekter ble utarbeidet. Referatet fra beboermøte 26. april 2018 hvor beboerne ble informert om nemndas avgjørelse fra 2017 viser at styret likevel ikke inkorporerte opplysningene som kom fra vedtektene fra 1854 og 1858. Medlemmene fikk dermed ikke vite at de likevel hadde vetorett over styrets forslag til nye vedtekter.
- Klagerne har aldri hatt anledning til å fremme sine synspunkter på beboermøtene.
- Styret tar utgangspunkt i nemndas avgjørelse fra 2017, se sitat på s. 6. Etter funnet av de gamle vedtektene er sitert nemndsuttalelse trolig bare en skrivefeil, men styret har brukt det som begrunnelse for ny bestemmelse om valgkomite. På tross av nemndas pålegg er valgkomiteen bare bevart ved navn.
- Det er ikke riktig som styret skriver at stiftelsen tidligere har hatt uro og manglende kontinuitet. En slik uro fremgår ikke av referatene fra de siste 20 års generalforsamlinger. Det fremgår heller ikke at det har vært mangel på kontinuitet i styret, men det er riktig at styrets nåværende medlemmer ikke ble oppfordret til å fortsette i 2013. Dette ble av styret møtt med sinne og et forslag om en tjenestetid i styret på fire år, istedenfor to år, i tillegg til avskaffelse av generalforsamlingens vetorett og myndighet.
- De vedtektsbestemmelser som ikke er i tråd med tiden er for lengst luket bort. Det er også slik at demokrati er i tråd med tiden, ikke enevelde. Dette betyr at den medbestemmelse som i de originale vedtektene ble gitt beboerne, i form av utstrakt innflytelse i eget hjem, er i tråd med tiden.
- Nåværende sittende styre har sittet lengre enn noe annet styre, daglig leder har vært ansatt siden 2006 og styreleder har vært med nesten like lenge. Det er likevel flere eksempler på at driften aldri har vært mindre effektiv.

7 Stiftelsesklagenemndas syn på saken

Stiftelsesklagenemnda bemerker innledningsvis at Nærings- og fiskeridepartementet i vedtak av 12. januar 2015 har lagt til grunn at klagerne har rettslig klageinteresse i saken. Nemnda slutter seg til dette.

Saken gjelder endring av stiftelsens vedtekter §§ 9, 10 og 14, i tillegg til en ny bestemmelse i § 12. Endringene er gjengitt på side 2-4. Som også nevnt der gjelder klagen disse tre spørsmålene:

- Overføring av valgmyndigheten til styret fra generalforsamlingen til valgkomiteen som velges av årsmøtet.
- Myndigheten til å endre vedtektene (omdanningsmyndigheten) flyttes fra generalforsamlingen til styret
- Valg av revisor flyttes fra generalforsamlingen til styret.

For vedtektsendringene gjelder reglene om omdanning i stiftelsesloven kapittel 6. Det spørsmålet Stiftelsesklagenemnda skal ta standpunkt til er derfor om vilkårene for omdanning og omdanningsvedtakets innhold i stiftelsesloven §§ 46 og 47 er oppfylt.

Vedtektsendringene gjelder beboernes innflytelse i Stiftelsen Kong Oscars Minde. Det sentrale ved vedtektsendringene er at myndighet som i dag ligger hos beboerne i Oscars gate 90 gjennom stiftelsens generalforsamling ved vedtektsendringen blir overført til en valgkomite som velges av årsmøtet (styrevalget) eller til styret (omdanningsmyndigheten og valg av revisor). I årsmøtet er det bare beboerne som har stemmerett.

Stiftelsesklagenemnda legger til grunn, slik Stiftelsesklagenemnda også gjorde ved avgjørelsen i 2017, at vedtektsendringene gjelder bestemmelser som det ved opprettelsen av stiftelsen ble lagt vesentlig vekt på fordi de gjelder beboernes innflytelse over styrevalget samt omdanningsmyndigheten og valg av revisor. Spørsmålet er derfor om et av vilkårene for omdanning i stiftelsesloven § 46 første ledd er oppfylt. Vurderingen foretas med utgangspunkt i vedtektsbestemmelsene som gjaldt da Stiftelsestilsynet hadde tilsyn med stiftelsen i 2013, og som er gjengitt ovenfor i punkt 2.

Stiftelsesklagenemnda mener det er alternativet i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav d som er den aktuelle bestemmelsen i saken. Bestemmelsen gir hjemmel til å endre en vedtektsbestemmelse som *«er åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig.»*

Spørsmålet blir dermed om vedtektsbestemmelsene som søkes endret er åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig.

Det ligger i kravet om «åpenbart» uheldig eller ufornuftig at de vedtektsendringene saken gjelder ikke kan gjennomføres etter en ren hensiktsmessighetsvurdering. Samtidig må det i saken her ses hen til at endringene som ønskes gjennomført har tilslutning fra et klart flertall av de av beboerne som har engasjert seg i saken ved deltakelse i beboermøtene 21. november 2018 og 5. desember 2019. På det siste møtet sluttet et flertall også opp om styrets forslag til begrunnelse for vedtektsendringene. Det framgår av begrunnelsen at beboerne selv ikke ønsker den direkte myndigheten over styrevalg, vedtektsendringer (omdanning) og valg av revisor som de har i dag.

Klagerne anfører at det var liten oppslutning på beboermøtet den 21. november 2018 og at informasjonen før møtet var minimal. Stiftelsesklagenemnda bemerker her at 15 av 25 beboere var tilstede på beboermøtet, og at flertallet av disse stemte for vedtektsendringene. Videre ble det avholdt et nytt beboermøte 5. desember 2019 med det formål å bli enig om begrunnelsen for vedtektsendringene. Forslag til begrunnelse ble sendt ut til alle beboerne, og av de 10 fremmøtte så stemte flertallet for styrets forslag til begrunnelse. Nemnda kan heller ikke se at klagerne har konkretisert sin anførsel om mangelfull informasjon i forkant av beboermøte, og ser det ikke som tvilsomt at et flertall av beboerne har sluttet seg til forslaget til vedtektsendringer.

Stiftelsesklagenemnda oppfatter det slik at stiftelsens begrunnelse dels er at forutsetningen for den tidligere valgordningen er noe endret. Tidligere hadde også andre enn beboerne og styret direkte innflytelse gjennom foreningen «Selskapet til omsorg for eldre ugifte kvinner», men etter at foreningen ikke lenger eksisterer, er det nå beboerne alene som har innflytelsen gjennom årsmøtet (generalforsamlingen).

Stiftelsesklagenemnda har videre merket seg at i den begrunnelsen som ble vedtatt på beboermøtet den 15. desember 2019 har beboerne selv blant annet vist til at den styringsmodellen de hadde tidligere «innbød til konflikter og uforholdsmessig mye utskifting av styremedlemmer». Om omdanningsmyndigheten heter det rett fram at årsmøtet, det vil si beboerne, ikke ønsker å ha myndigheten til å endre vedtektene (omdanningskompetanse).

Stiftelsesklagenemnda har etter dette kommet til at de vedtektsbestemmelsene som søkes endret må ses på som «åpenbart uheldige eller åpenbart ufornuftige» slik at vilkårene for omdanning etter stiftelsesloven § 46 første ledd d) er oppfylt.

Spørsmålet er så om de foreslåtte nye vedtektsbestemmelsene er i samsvar med kravet til omdanningens innhold i stiftelsesloven § 47 første ledd. Etter bestemmelsen skal *"omdanningen så langt som mulig tilpasses det opprinnelige formålet eller det siktemålet som det må antas at lå til grunn for bestemmelsen."* Det følger av bestemmelsen at vedtektsendringen ikke skal gå lenger enn det omdanningsgrunnen tilsier.

Det vedtektsutkastet som stiftelsen nå har lagt fram skiller seg vesentlig fra det utkastet som ble behandlet av Stiftelsesklagenemnda i 2017. Det var da blant annet foreslått en ordning med styret som eneste organ, og der styret selv oppnevnte sine medlemmer. Beboerne hadde her ingen funksjon. Det nåværende utkastet er på dette punkt vesentlig annerledes og ivaretar beboernes medvirkning i vesentlige saker som gjelder stiftelsen. Riktignok har heller ikke beboerne i det utkastet som nå er lagt fram direkte myndighet, men har likevel indirekte myndighet og innflytelse i de viktigste sakene. Det er beboerne som gjennom årsmøtet velger valgkomiteen som igjen velger styret. Beboerne har således indirekte bestemmende innflytelse over styrets sammensetning og derved hvem som skal stå for ledelsen av stiftelsen. Dette gjelder også valget av revisor. Styret skal fremme forslag til vedtektsendringer, men etter vedtektsutkastet § 14 nr. 5 skal beboerne gjennom årsmøtet avgi uttalelse som følger saken til Stiftelsestilsynet. Uttalelsen vil ha betydning når Stiftelsestilsynet skal vurdere om vedtektsendringen skal godkjennes, jf. stiftelsesloven §§ 48 og 50.

Etter dette er Stiftelsesklagenemnda kommet til at vedtektsendringene ikke går lenger enn det omdanningsgrunnen tilsier, jf. stiftelsesloven § 47.

8 Vedtak

Stiftelsesklagenemnda treffer etter dette følgende vedtak:

Stiftelsestilsynets vedtak av 28. februar 2020 opprettholdes.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Oslo, 23. juni 2021

Gudmund Knudsen
Leder

Dokumentet er godkjent elektronisk